

ТАҚРИЗИ МУШОВИРИ ИЛМӢ

доктори илмҳои филологӣ, профессор Муқимов Муҳаммадӣ Аминович ба диссертатсияи Сухробӣ Мирзоалӣ дар мавзӯи «Журналистикаи байналхалқии тоҷик: махсусият, равандро ва дурнамо», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ пешниҳод шудааст.

Сухробӣ Мирзоалӣ соли 2005 зинаи мутахассис, соли 2007 зинаи аспирантура ва соли 2025 зинаи докторантураро дар ҷояи кафедраи журналистикаи байналхалқии факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон хатм намудааст. 13 ноябри соли 2007 дар мавзӯи «Фаъолияти хабаргузориҳои хориҷӣ дар Тоҷикистон (дар мисоли ИРНА ва РИА «Новости»)» дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дифоъ кардааст. Аз соли 2010 ба ҳайси дотсенти кафедраи журналистикаи байналхалқии факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолият дорад.

Сухробӣ Мирзоалӣ пас аз дифои рисолаи номзадӣ пажӯҳишашро оид ба журналистикаи хориҷӣ ва байналхалқӣ идома додааст. Мавзӯи диссертатсияи доктории Сухробӣ Мирзоалӣ соли 2022 дар шӯрои олимони факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тасдиқ шудааст.

Огоҳ будан аз журналистикаи байналхалқӣ ва таҷрибаҳои илмии андӯхтаи Сухробӣ Мирзоалӣ дар тӯли фаъолияти меҳнатиаш, ки таваҷҷуҳи зиёд доштани ӯро ба масъалаҳои журналистикаи байналмилалӣ нишон медиҳад, ба фароҳам овардани маводди таҳқиқ ва таълифи рисолаи докторӣ кумак намуд. Чунонки аз мутолиаи рисолаи доктории ӯ бармеояд, муаллиф бо адабиёти илмии соҳа ба ҳубӣ ошно буда, ба умқи мавзӯ ғӯтавар мешавад ва назари пажӯҳишгарони соҳаро ҳуб дарк мекунад. Дар баробари ин, ӯ бо муҳаққиқони соҳа баҳс карда, назари худро мегӯяд.

Кори диссертатсионии Сухробӣ Мирзоалӣ ба яке аз масъалаҳои муҳими журналистикаи муосир – журналистикаи байналхалқии тоҷик: махсусият, равандро ва дурнамо бахшида шудааст.

Мубрамияти мавзуи диссертатсия дар он зоҳир мешавад, ки диссертант бори аввал дар илми рӯзноманигории тоҷик шинохт ва таъиноти журналистикаи байналҳалқии тоҷикро муайян карда, махсусият, равандро ва дурнамои онро таҳлилу таҳқиқ намудааст. Бо чунин шакл ба миён гузоштани масъала барои омӯзишу таҳлили баъзе масъалаҳои раванди таҳқиқи илмӣ ва амалии рӯзноманигории байналҳалқӣ мусоидат карда метавонад.

Сухробӣ Мирзоалӣ дар баҳши мубрамии мавзуи таҳқиқ, ҳамзамон, ҳадафи худро аз таълифи рисола ба таври возеҳ нишон додааст. Ӯ дуруст зикр мекунад, ки журналистикаи байналҳалқӣ дар раванди ҷаҳонишавии ахбор саҳми муҳим дорад ва дар шароити ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ низ яке аз бозингарони асосӣ мебошад. Аз таҳқиқ ва арзёбиҳои анҷомгирифта бармеояд, ки мавзуи журналистикаи байналҳалқӣ то ҳанӯз дар Тоҷикистон мавриди омӯзиш ва таҳлили пурраи монографӣ қарор нагирифтааст. Бинобар ин дар диссертатсияи мазкур махсусият, равандро ва дурнамои журналистикаи байналҳалқии Тоҷикистон бо мисолҳои мушаххас мавриди пажӯҳиш қарор гирифтааст.

Пайдоиши журналистикаи байналҳалқӣ аз ташаккули матбуот дар Аврупо дар асрҳои XVIII ва XIX вобаста мебошад. Диссертант пайдоиш ва ташаккули журналистикаи байналҳалқии тоҷикро ба се марҳила: то инқилоби Шуравӣ, даврони Шуравӣ ва давраи соҳибистиклолии Тоҷикистон ҷудо кардааст.

Муаллифи диссертатсия журналистикаи байналҳалқии тоҷикро дар замони Ҳукумати Шуравӣ дар навбати худ ба марҳилаҳои алоҳида ҷудо мекунад, ки ҳар як марҳила вобаста ба авзои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоии Иттиҳоди Шуравӣ ва ҷаҳон тақсимбандӣ шудааст:

- журналистикаи байналҳалқии тоҷик аз соли 1924 то соли 1941;
- журналистикаи байналҳалқии тоҷик дар замони Ҷанги Дуюми Ҷаҳон;
- журналистикаи байналҳалқии тоҷик дар замони «Ҷанги сард»;
- журналистикаи байналҳалқии тоҷик дар замони бозсозӣ.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмиро сатҳи дарки масъалаҳои дар диссертатсия баррасишуда, натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии қор, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшуда, мустақил ифода шудани нуқтаи назари ӯ ва маърузаҳои дар конференсияҳои байналхалқӣ, ҷумҳуриявӣ ва дигар ҳамоишҳои илмӣ собит менамоянд.

Диссертатсия аз муқаддима, панҷ боб, понздаҳ фасл, хулоса, тавсияҳои амалӣ ва рӯйхати адабиёт таркиб ёфтааст. Муқаддимаи рисола мувофиқи талабот таҳия гардидааст. Диссертатсия аз ҷиҳати сохтор низоми муайяни илмӣ дошта, бобу фаслҳо зина ба зина мавзӯро фаро гирифта аз нигоҳи мазмун ва мантиқ ба якдигар алоқамандӣ доранд.

Ҳамаи масъалаҳои зикршуда пайдарҳам, муназзам ва мантиқан ба ҳам алоқаманд ба миён гузошта шудаанд. Чунончи дар боби якуми диссертатсия масъалаҳои шинохт, мушкилот ва равандҳои муосири журналистикаи байналхалқӣ таҳқиқ шудааст.

Дар боби дуюми диссертатсия пайдоиш ва ташаккули журналистикаи байналхалқӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст.

Бобҳои сеюми диссертатсия ба таҳлили нақши журналистикаи байналхалқӣ дар ташаккули имиҷи мусбати давлат бахшида шудааст.

Боби чоруми диссертатсия баррасии масъалаҳои миллӣ дар журналистикаи байналхалқиро фаро гирифтааст.

Дар боби панҷум ҳолату дурнамои журналистикаи байналхалқии муосири тоҷик таҳлилулу баррасӣ шудаанд. Қор аз методҳои таҳқиқоти назарӣ, монандӣ ва қиёс, таърихӣ, мантиқӣ, индуктивӣ, дедуктивӣ, диалектикӣ, равиши низомнок (систематикӣ), таҳлил ва ҷамъбаст, тарҷид (абстракт) ва умумиятдиҳӣ истифода мебарад, ки ин ба таҳқиқ эътимоднокӣ ва дақиқии илмӣ мебахшад. Дар идома, самтҳои гуногуни фаъолияти журналистикаи байналхалқӣ дар эҷоди мавод мавриди пажӯҳиш қарор гирифтааст, ки саҳифаи нави барои омӯзиши журналистикаи байналхалқӣ мекушояд.

Дар хулоса ва пешниҳодҳо натиҷаҳои асосии таҳқиқоти илмӣ ба таври зарурӣ ҷамъбаст гардидаанд. Ҷанбаи татбиқ ва арзишу аҳамияти амалии

таҳқиқ, пеш аз ҳама, дар он аст, ки натиҷаҳои ба дастмада ва маводди дар рисола коркарду таҳқиқшуда метавонад барои таҳияи китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ, матни лексияҳо дар самти журналистикаи хориҷӣ ва байналхалқӣ истифода гарданд. Масъалаҳо ва консепсияҳои илмӣ дар диссертатсия барои дифоъ пешниҳодшаванда аз нигоҳи илмӣ муҳим ва арзишманд мебошанд.

Довталаби дараҷаи илмӣ доир ба мавзуи диссертатсия **1 монография, 1 дастури таълимӣ, 37 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 21 мақола** дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи тавсиянамудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2 мақолаи дигар дар маҷаллаҳои илмӣ Русия ва 14 мақола дар маҷмуаҳои дигари илмӣ нашр намудааст. Мақолаҳои интишоршуда нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмунҳои диссертатсияро инъикос намуда, барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ **мувофиқ мебошанд.**

Муҳтавои диссертатсияи Сухробӣ Мирзоалӣ бо номи мавзӯ ва соҳаҳои таҳқиқоти шиносномаи ихтисоси илмӣ 6.2.23. Рӯзноманигорӣ байналмилалӣ пурра мувофиқат менамояд. Диссертатсия пажӯҳиши илмӣ мустақилона буда, мазмуну мундариҷаи рисола, адабиёти истифодашуда, хулосаҳои таҳлилӣ, методҳои истифодашуда ба ихтисоси мувофиқ мебошад.

Дар баробари анҷом додани кори илмӣ таҳқиқотӣ Сухробӣ Мирзоалӣ дар тарғибу ташвиқи сиёсати бунёдкоронаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон низ машғул мебошад. Сухробӣ Мирзоалӣ аз ҷумлаи олимони соҳаи журналистикаи байналхалқӣ тоҷик аст, ки дар инкишофи соҳаи мазкур саҳми муносиб дорад. Дар маҷмӯъ, дотсент Сухробӣ Мирзоалӣ дар самти интиҳобкардаи худ метавон ҳамаҷун мутахассиси лаёқатманди илмӣ ном бурд, ки мустақилона аз уҳдаи ҳалли супоришу вазифаҳои гузошташуда баромада метавонад.

Хулоса, диссертатсия Сухробӣ Мирзоалӣ дар мавзуи «Журналистикаи байналхалқӣ тоҷик: махсусият, равандро ва дурнамо» кори илмӣ ба итмомрасидаи дорой аҳаммияти назарӣ амалие меҳисобам, ки дар

сатҳи зарурии илмию таҳқиқотӣ таълиф шуда, ба ҳамаи талаботи кори диссертатсионӣ ҷавобгӯ мебошад. Дар ин замина диссертатсияи мазкурро барои дифоъ аз рӯйи ихтисоси 6.2.23. Рӯзноманигории байналмилалӣ ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ тавсия менамоем.

Мушовири илмӣ:

доктори илмҳои филологӣ,

профессори кафедраи журналистикаи

байналхалқии факултети

журналистикаи ДМТ

Муқимов Муҳаммадӣ Аминович

«20» январи соли 2026

Нишонӣ: 734041, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

Ш. Душанбе, кӯчаи Б. Гафуров - 46, х. 12.

Тел: (+992) 93-501-72-32

E-mail: jovidm@mail.ru

Имзои Муқимов Муҳаммадӣ Аминовичро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва кӯрҳои махсуси

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Шодихонзода Э.Ш.

Нишонӣ: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.

Телефон: (+992-37) 221-62-25; факс: 227-15-10.

E-mail: info@tnu.tj

«20» январи соли 2026